

CvB stukken voor agenda Universiteitsraad

Overlegvergadering d.d. : 9 november 2011

Agendapunt : Twents onderwijsmodel

Bijgevoegde stukken : nota *Naar een Twents Onderwijsmodel*

1. Status agendapunt:

Rol URaad:

- Ter informatie
 - Ter advisering
 - Ter instemming
 - Anders: voor eerste bespreking; ter instemming in volgende cyclus
-

2. Eerder behandeld in:

nvt

3. Toelichting/samenvatting:

Het College van Bestuur heeft een werkgroep onderwijsvernieuwing ingesteld, onder voorzitterschap van de Rector. De opdracht van de werkgroep was de opzet van het bacheloronderwijs kritisch te herzien in het licht van de veranderende eisen van het (internationale) werkveld, de (verwachte) veranderingen in het overheidsbeleid, en ontwikkelingen in de onderwijsmarkt. De werkgroep heeft daarbij ook de vraag meegekregen om te onderzoeken onder welke voorwaarden samenvoegen van opleidingen mogelijk is.

De werkgroep heeft voor de zomer een eerste advies aan het CvB geleverd. Daarop heeft het CvB de werkgroep verzocht een aantal aspecten met de opleidingsdirecteuren verder uit te werken. Het advies is daarop uitgewerkt tot de nota die u in bijlage vindt. Het CvB is voornemens deze nota aan te nemen als vertrekpunt voor de verdere herziening van het bacheloronderwijs.

De nota schetst de contouren van een model voor het bacheloronderwijs van de UT. Kern van het model is dat het onderwijs wordt georganiseerd in coherente, thematische voltijds modules. De onderwijsintensiteit wordt bij veel opleidingen verhoogd. Project-onderwijs wordt zo breed mogelijk geïmplementeerd. De modules zijn als geheel een af te ronden examenonderdeel. Binnen de module zijn examenonderdelen te compenseren. Herkansingsmogelijkheden worden sterk gereduceerd.

Studenten krijgen zo vroeg mogelijk een studie-advies. Curricula worden zo ingericht dat studenten aan het begin maximaal de mogelijkheid krijgen om met minimale vertraging over te stappen naar aanpalende opleidingen. Het BSA wordt instellingsbreed ingevoerd.

Afstuderen in de bachelor wordt ook een project. Alle studenten die beginnen aan het afstudeersemester van een opleiding, studeren op hetzelfde moment af, of beginnen

het volgende semester opnieuw. Het afstudeerse semester zal naar verwachting twee keer per jaar worden aangeboden.

Deze ambities worden door de opleidingsdirecteuren gedeeld. Zij hebben er nog aan toegevoegd een gemeenschappelijk thema voor de eerste module van het eerste jaar te onderzoeken. Dit thema zou ook voor de koppeling tussen introductieperiode en start van de opleiding kunnen zorgen.

In de beta-opleidingen zijn vergaande stappen gezet om tot clustering van het wiskunde-onderwijs in één gezamenlijk wiskunde vak voor het eerste jaar te komen. De gamma-opleidingen zien mogelijkheden voor een vergelijkbare clustering van het Methoden & Techniekenonderwijs.

De verdere clustering van opleidingen wordt nu uitgewerkt. Daarbij blijft de ambitie staan dat het opleidingsaanbod in de bachelor tot maximaal 10 organisatorische clusters wordt teruggebracht, waarbinnen een substantiële hoeveelheid onderwijs wordt gedeeld. Daarmee wordt schaalwinst geboekt en wordt interdisciplinariteit en samenhang tussen programma's gestimuleerd.

De werkgroep onderwijsvernieuwing constateert dat de regelgeving rond accreditatie en registratie op dit moment volop in beweging is. Het is te vroeg om uitspraken te doen over de manier waarop het uiteindelijke onderwijsaanbod in de bachelor wordt 'afgedekt' met accreditaties. Het is echter reëel te verwachten dat het met minder accreditaties zal kunnen.

Reductie van het aantal registraties brengt een aantal grote voordelen met zich mee, met name in de overhead voor opleidingen en in de vrijheid om bijzondere studieroutes mogelijk te maken.

Er is ook een belangrijk nadeel aan het opgeven van een registratie. Met het opgeven van de registratie verdwijnt onder de huidige wetgeving ook de opleidingsnaam uit de studie-informatie en de aanmeldsystemen.

De overheid stuurt op dit moment effectief op reductie van het aantal registraties en ziet ook de bezwaren die hier aan kleven. De tegemoetkoming dat instellingen die registraties combineren tot drie jaar nadien zonder probleem kunnen terugkeren op hun schreden is al gedaan. Toestemming om de naam van een specialisatie te kunnen gebruiken ligt op het moment van schrijven op de onderhandelingstafel. De uitkomst van deze onderhandelingen is voor ons, evenals voor andere universiteiten, van groot belang om verdere stappen te zetten.

Marktonderzoek

De firma NewCom heeft onder een representatieve populatie 4,5 en 6 VWO-ers, verspreid over Nederland, onderzocht hoe gereageerd wordt op een meer geclusterd onderwijsmodel. Daarbij zijn, naast het bestaande model, drie varianten aan drie vergelijkbare populaties voorgelegd: opleidingsclusters die maximaal aansluiten bij de VWO-profielen en later differentiëren; kiezen voor een major die in het begin onderwijs deelt met andere majors; of kiezen voor een uitstroomprofiel dat toegang geeft tot een master. Tussen de intentie om voor het bestaande model, dan wel één van de alternatieve modellen te kiezen bestaat nauwelijks een significant verschil.

De intentie ligt in alle gevallen tussen de 60 en 70%. Het bestaande model en het model van de herkenbare majors die onderwijs delen scoort het best. N-profielers

zijn gemiddeld net iets meer geneigd om voor de bestaande verdeling te kiezen; vrouwen kiezen iets vaker voor keuzeruimte en breedte. Allen blijven echter binnen de genoemde marge.

De conclusie is bovenal dat de manier waarop een opleiding wordt opgebouwd niet bijzonder relevant is in het keuzeproces van de scholier. Van dergelijk wijzigingen mogen dus op korte termijn geen grote wijzigingen in de instroom worden verwacht, positief noch negatief.

Als een instelling aantoonbaar goede resultaten haalt op retentie, studiesnelheid en gerealiseerd niveau, mogen daar wel positieve effecten van worden verwacht. Dat zal echter een effect op de lange termijn zijn.

Bekostiging

Naast dure infrastructuur zijn de belangrijkste kostenvariabelen in het onderwijs:

- groeps grootte
- aantal contacturen
- aantal toetskansen
- overhead
- uitval en studietempo

Het voorgestelde Twents onderwijsmodel grijpt op verschillende manieren in op deze variabelen. De groeps grootte voor frontaal onderwijs wijzigt niet significant. Een aantal colleges zal voor grotere groepen worden aangeboden, maar daar zit geen grote winst.

Het aantal contacturen in werkcolleges wordt verkleind doordat een deel van wat daar gebeurt naar het project wordt verplaatst. De projectgroep heeft aanzienlijk minder contacturen met een docent.

Het aantal toetskansen wordt ook sterk gereduceerd. Daar staat echter tegenover dat de toetsvormen intensiever zullen zijn.

Voltijds modules organiseren is minder belastend in overhead, omdat er minder afstemmingsproblemen zijn tussen onderwijsonderdelen. Verder wordt door clustering gereduceerd in bestuurlijke en managementrollen.

Uitval wordt zoveel mogelijk geconcentreerd in het eerste jaar. Vervolgens studeert een substantieel deel van de populatie nominaal of dicht bij nominaal.

Met verschillende kwantificaties van deze uitgangspunten is het model doorgerekend. Daartoe zijn verschillende methodes gebruikt. De overeenkomst in uitkomsten laat geen anomalieën zien.

Een reële scenario vertrekt van de volgende aannames:

1. Het aantal uren werkcollege in groepen van 20 tot 25 is 8 tot 10 uur per week,
2. Projectgroepen van 6 studenten krijgen gemiddeld een uur per week begeleiding en krijgen enkel voor bijzondere projecten ruimtes toegewezen,
3. Het programma wordt aangevuld met zes tot acht uur hoorcollege,
4. Vaardigheidstrainingen beslaan 4 tot 6 uur per week; bij bèta-opleidingen incidenteel meer, en met dure infrastructuur,

5. Er is een intensief openings- en afsluitingsevenement per module,
6. 30% van de instroom valt uit; 20% na het eerste semester,
7. Van de resterende populatie studeert 90% af in 4 jaar,
8. Docenten hebben dezelfde rangverdeling als nu,
9. Ondersteuning is gelijk aan huidige situatie,
10. Er worden drie modules bijgedragen aan de *pool* van keuzemodules.

Bij deze aannames wordt het *break-even point* voor gamma-opleidingen bereikt bij instroom van 120 studenten. Bij bèta ligt *break-even* op 80.

Op punten 8 en 9 is op langere termijn nog verdere optimalisatie haalbaar.

4. (Voorgenomen) besluit CvB:

nog niet van toepassing

GRIFFIE URaad: (door griffie UR in te vullen)

Eerder in URaad aan de orde geweest?

- Nee.
- Ja, op

Conclusie toen:

Nadere toelichting: (Voor als presidium/griffier vindt dat één van bovengenoemde punten nadere toelichting behoeft)

.....
.....